

A Fővárosi Ítéletábra a Kovács Kázmér Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kovács Kázmér ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - a dr. Révész Gábor ügyvéd által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen kártérítés iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2018. március 1. napján meghozott 62.P.23.901/2016/38. számú ítélete ellen az alperes részéről 40. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a Ptk. 318. § (1) bekezdése, 310. § és 339. § (1) bekezdése alapján kártérítés címén 5.543.276 forint és annak járulékai, valamint a perköltség megfizetésére. Előadta, hogy 2008. november 28. napján N. N. típusú GPS alapú műholdas gépjármű-védelmi szolgáltatási szerződést kötött az alperessel a ... típusú gépkocsijára. Egyidejűleg GPRS Watch típusú kiegészítő szerződést is kötött, amely alapján az alperes vállalta, hogy a felperes gépkocsijával folyamatos GPRS kapcsolatot tart fenn. A felperes előadta, hogy 2010. február 24. napján 18.45 órakor a gépkocsiját a Budapest kerületben, a Sz. Uzsoda előtt hagyta, amikor azonban 21.00 órakor kijött az uszodából, a gépkocsi már nem volt meg. A felperes ezután azonnal felvette a kapcsolatot az alperessel, akinek diszpécser-szolgálatja jelezte, hogy a gépkocsi a ... mögött álló helyzetben található, ahol a gépkocsit utóbb súlyosan megrongált állapotban találták meg. A nyomok alapján az elkövetők a gépkocsit zártöréses módszerrel nyitották ki. Az alperes az őt terhelő szerződéses kötelezettség ellenére a gépkocsi feltörését és elindítását, a gépkocsi ellopását nem jelezte, nem adott ki riasztást sem a felperes, sem az illetékes hatóságok felé, az ellopott gépkocsi haladását nem akadályozta meg, a gépkocsi helyzetét nem figyelte, annak felkutatása iránt nem intézkedett. Az alperes ezzel a súlyosan megszegte a szolgáltatási szerződés részét képező Szabályzat 1.1.2. pontját, amelynek teljesítése esetén a gépkocsi megrongálása elkerülhető lett volna. A gépjármű javítási költsége 4.940.176 forint volt, a felperesnek további 603.100 forint kára keletkezett a gépjármű értékcsökkenéséből. Előadta, hogy a felek közötti fogyasztói szerződés jött létre, amelynek az alperesi felelősséget korlátozó kikötései tisztességtelenek.

Az alperes kérte a felperes keresetének elutasítását és perköltségben való elmarasztalását. Előadta, hogy a keresetet mind jogalapjában, mind összecszerűségében vitatja. Arra hivatkozott, hogy a felperesi gépkocsi azért nem küldött riasztási jelzést az alperes központjába, mert a jármű jogszerű használatához szükséges EVO-kártya mindvégig a kocsi 15 méteres körzetében volt. Ettől függetlenül az alperes a felperes bejelentése alapján haladéktalanul intézkedett, riasztotta a rendőrséget és saját munkatársait, akiket a felperessel együtt a helyszínre navigált. Hivatkozott végül arra, hogy a szerződés alapján a gépjármű feltörés során keletkezett károkért való felelősséget kizárta, míg egyéb kártérítési felelősségét 100 havi díj összegében, azaz a felperes estében 450.000 forintban korlátozta. Vitatta, hogy a perbeli szerződés fogyasztói szerződésnek minősülne.

Az elsőfokú bíróság a 62.P.27.316/2010/83. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az 5.Pf.20.338/2016/7/II. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A felperes a megismételt eljárásban a keresetét a szakértő véleményre tekintettel 4.543.752 forintra és annak 2010. február 125. napjától járó, a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti kamataira szállította le.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4.543.752 forintot és járulékait, valamint 1.501.433 forint perköltséget. Indokolásában megállapította, hogy a felek között vegyes tartalmú szerződés jött létre, amely elsődlegesen műholdas gépjármű-védelmi szolgáltatásra vonatkozó megbízásra irányult, de részét képezte a berendezés adásvétele és a gépjármű-védelmi rendszer telepítése is. Kifejtette, hogy a felperes szerződésszegésre alapított kereseti kérelmével összefüggésben a perben arról kellett állást foglalni, hogy az alperes a szerződésben a felperes által érvényesített károkért való felelősséget érvényesen kizárta-e, illetve hogy történt-e az alperes részéről szerződésszegés és azzal okozati összefüggésben áll-e a felperes által állított kár bekövetkezése. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek közötti szerződés fogyasztói szerződésnek minősül, amelyben a helytállási kötelezettség összecszerűségét korlátozó feltétel a Ptk. 209. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 18/999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § h) pontja alapján tisztességtelen, mivel az korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló jogait a fogyasztóval szerződő fél szerződésszegése esetére. A felperes ugyanakkor nem a gépjármű feltöréséből, hanem az attól független, szándékos rongálásból eredő károk megtérítését kérte, ezért a szerződésben szereplő felelősségkizárás erre nem vonatkozik.

A szerződésszegés vonatkozásában az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy az alperes teljesítése milyen viszonyban áll a szerződésben vállalt kötelezettségével. Annak kellett jelentőséget tulajdonítani, hogy mit tekintettek a felek a szerződés alapján vészhelyzetnek, azaz riasztási eseménynek, amely esetén az alperesnek haladéktalanul intézkedni kell. A szerződés részét képező szolgáltatási szabályzat szerint a vészhelyzet olyan esemény, amely a gépjármű ellopására utal és ez az információ beérkezik a Szolgáltató diszpécierszolgálatához. Ezt a szerződési feltételt a Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján nem lehet úgy értelmezni, hogy amennyiben a jelzés az alperesnek felróható okból nem érkezik be a központba, akkor az alperes a szerződésszegés következményei alól mentesülhetne. A gépkocsi feltörése nyilvánvalóan lopásra utal, hiszen jellemzően ez az első lépés a gépkocsi eltulajdonítása során. Ebből következően a szerződés értelmében a gépjármű feltörése, ajtajának jogellenes, erőszakos kinyitása vészhelyzetnek minősül, amelyet az alperesnek riasztási eseményként kellett volna kezelnie. Ezt támasztja alá az alperes honlapján szereplő tájékoztató is, amely a védelmi funkció között a jogtalan behatolás elleni védelmet is tartalmazza, valamint az alperes alkalmazottjának a vallomása, aki szerint élesített rendszer mellett a zárszerkezet feltörése és az ajtó kinyitása esetén a rendszernek riasztania kell. A felperes gépkocsijában telepített rendszer

tehát úgy működött, hogy a zártöréses ajtónyitást nem érzékelte. Mivel a felek megállapodása értelmében az ajtó jogellenes kinyitása is vészhelyzetnek minősült, így a rendszer alkalmatlan volt a szerződésben vállalt szolgáltatás ellátására, vagyis nem felelt meg a szerződéses tulajdonságoknak. Az, hogy a rendszernek a jogtalan ajtónyitást észlelnie kellett, az alperes maga is elismerte, amikor kifejtette, hogy az illetéktelen behatolást jelző funkciót technikailag a felperes gépkocsijának saját riasztóberendezése és az alperesi rendszer összekapcsolásával kellett megoldani. Téves ugyanakkor az alperesi előadás, hogy a gépkocsi feltörésekor a riasztás az EVO-kártya jelenléte miatt maradt el, ugyanis a jogellenes ajtónyitáshoz fűződő riasztási esemény független az EVO-kártyától és annak hollététől, mert a kártyát a rendszer csak a gyújtás ráadása esetén ellenőrzi. Ebből az is következik, hogy az EVO-kártya hollétének a per eldöntése szempontjából nem volt jelentősége, mert az ajtó jogellenes megnyitása kapcsán elmaradt riasztás az alperes szerződésszegését önmagában megalapozza. Az elsőfokú bíróság megállapította a rendelkezésre álló adatok alapján, hogy egyébként az EVO-kártya a gépkocsiban volt.

Az alperesi szerződésszegésre tekintettel a kár összegére nézve az elsőfokú bíróság szakértői bizonyítást folytatott le, amelynek eredményeként megállapította, hogy a gépkocsi indokolt javítási költsége 3.043.752 forint volt, míg a gépjárműben bekövetkezett sérülésekkel összefüggésben 1.500.000 forint értékcsökkenés keletkezett, amelynek megfizetésére kötelezte az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását. Előadta, hogy az elsőfokú ítéletet és az elsőfokú eljárást megalapozatlannak és jogszabálysértőnek tartja. Előadta, hogy a megelőző eljárásban a Fővárosi Ítéltábla az 5.Pf.20.338/2016/7/II. számú hatályon kívül helyező végzése egyértelműen állást foglalt a felperes keresetének jogalapja tekintetében és az újabb eljárás lefolytatását kizárólag az összecszerűség tekintetében rendelte el. A másodfokú végzés indokolása ellentétben áll a végzés rendelkező részével és sérti a Pp. 213. § (3) bekezdését és 253. § (2) bekezdését. Amennyiben ugyanis a másodfokú bíróság a felperesi kereset jogalapjának fennállását megállapíthatónak látja, akkor erről kizárólag az elsőfokú ítélet megváltoztatásával és közbenső ítélet meghozatalával dönthet. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése esetében a kereset jogalapjának fennállását a végzésben nem lehet megállapítani, mert a kereseti követelés jogalapjáról való döntés érdemi döntés, és arról csak ítéletben lehet határozni, végzésben nem. Mivel a másodfokú határozat rendelkező részében nincs az alperes kártérítési felelősségére vonatkozó megállapítás, ezért az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárást a felperes keresetével kapcsolatban nem csak az összecszerűség, hanem a kártérítési felelősség fennállása tekintetében is le kellett volna folytatnia.

Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a felek között létrejött szerződés szerint a Szolgáltató semmilyen felelősséget nem a vállalt gépjármű feltörésekor keletkező károkért és következményekért. Az alperes által üzemeltetett rendszernek célja ugyanis a gépjármű eltulajdonításának, nem pedig feltörésének vagy megrongálásának megakadályozása. A szolgáltatási szabályzatban az alperesi kötelezettségek között ezért sehol nem szerepel a védett gépkocsi feltörésének vagy megrongálásának megakadályozása, vagyis ilyenre az alperesi társaság nem szerződött. Ehhez képest az alperes a gépjármű eltűnésére vonatkozó bejelentést követően haladéktalanul intézkedett és aktiválta a motortiltó funkciót, bekapcsolta jármű hang- és fényjelzését, riasztotta a rendőrséget és saját kivonuló szolgálatát. Az alperes tehát maradéktalanul úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható volt, részéről késedelmes vagy hibás teljesítés nem történt.

Az alperes hivatkozott továbbá arra, hogy a szolgáltatási szerződés feltételei szerint a felek korlátozták az alperes bármilyen kártérítési felelősségét a havi szolgáltatási díj százszorosának összegében, amely a perbeli szerződés esetében 450.000 forintnak felel meg. Az alperes felelősségének korlátozása a felperes által fizetendő havi díj mértékében került kompenzálásra,

mivel a fizetendő havidíj erre tekintettel volt alacsony összegű annak ellenére, hogy a felperes gépkocsijának értéke 20.000.000 forint volt. Az alperes által üzemeltetett szolgáltatások megfelelően működtek, a felperes ugyanakkor nem tartotta be az ezzel kapcsolatos előírásokat, így a rendszer a felperes felróható magatartása miatt nem jelezte a jogosulatlan használatot. Mindezt a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleménye és **H. G.** tanúvallomása is igazolta. Ki kell emelni továbbá, hogy a felperes a szolgáltatás megrendelésekor nem kérte a gépkocsi belső terének védelmét és az ún. "Care 4 U" szolgáltatást. Az eljárás adatai egyértelműen bizonyították, hogy az alperesi szolgáltatás működtetését és ezen belül a jármű műszaki szempontból jogszerű használatát lehetővé tevő EVO-kártya végig a jármű 15 méteres körzetén belül volt, és onnan nem mozdult el a jármű megtalálásáig. Ennek következtében a rendszer nem küldött és nem is küldhetett riasztást a diszpécserközpontba, hiszen a berendezés olyan állapotot érzékelt, mintha a járművet a felperes maga indította volna el. Ebből következően nem volt jogtalan járműhasználat és nem volt semmilyen riasztási esemény a gépkocsival összefüggésben, így a rendszernek nem is kellett riasztási jelet küldenie a diszpécserközpontba.

Amennyiben megfelelne a valóságnak, hogy a rendszer EVO-kártyája a felperes elmondása szerint a ruhatárban elhelyezett kabátban lett volna, a felelősség akkor is csak a felperest terheli, mivel nem gondoskodott az EVO-kártya biztonságos elhelyezéséről az uszoda értékmegőrzőjében. Ilyen körülmények között a felperes kirívóan hanyagul módon járt el, így a Ptk. 4. § (4) bekezdésében foglaltak alapján igényérvényesítése nem jogosult.

Az alperes hivatkozott arra, hogy a gépkocsit annak elindítása nélkül is meg lehet rongálni, amelynek megelőzésére az alperes semmilyen formában nem szerződött, vagyis a felperes olyan védelmet vár el utólag az alperestől, amely a nyílt utcán elhelyezett gépjárművel kapcsolatban nem lehetséges. A felek között létrejött szolgáltatási szerződés nem eredménykötelem, mivel az alperes nem vállalt kötelezettséget arra, hogy a felperes gépjárművét nem fogják önkényesen használni vagy ellopni, illetve azt sem vállalta, hogy megakadályozza a jármű feltörését vagy megrongálását. Az alperes szolgáltatása nem terjed ki arra, hogy bármilyen okból felbőszült, rossz szándékú személyek haragjukat ne tudják a járművön levezetni, azaz ne tudjanak a járműben kárt okozni bármilyen módon. Az elsőfokú ítéletben leírt, az álló gépkocsi szándékos rongálására kiterjedő szolgáltatás biztosítási szolgáltatásnak minősül, amely tevékenységre erre az alperesi társaságnak nincsen engedélye. Mindezek alapján a felperes olyan károk megtérítésére kérte az alperes kötelezését, amelyekre a felek nem szerződtek egymással, így azok az alperestől nem is követelhetők.

A szerződésben a havi szolgáltatási díj százszoros összegében korlátozott kártérítési felelősségről szóló kikötés nem volt tisztességtelen, hiszen ennek ellentételezése a felperes felé folyamatosan, a havi díjak nagyságában megtörtént. A kártérítési felelősség kizárása nélküli esetben a havi szolgáltatási díj ötszöröse lett volna a felperes által fizetett havidíjnak.

Az elsőfokú bíróság által a rendszer hibás működésével kapcsolatos megállapításával szemben **J. F.** tanúvallomása, illetve az igazságügyi szakértő véleménye szerint hibás működésre utaló adatok egyáltalán nem merültek fel. Jelentőséget kell tulajdonítani ugyanakkor **M. Z.** tanú vallomásának, amely szerint az EVO-kártya mindvégig a gépkocsiban volt, amelynek következtében a felperesnek felróható okból lehetővé vált a jármű nem illetéktelen használata, illetve a riasztás elmaradása.

Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az iratok között csatolt szemle-jegyzőkönyv megállapítását, amely szerint a megtalált gépkocsi nem volt indítható állapotban, de a csomagtérben található kábelek összeillesztése után a kocsi beindítható volt. Ennek azért van jelentősége, mert a gépkocsi kulcs nélküli rendszerrel működött, amely azt jelenti, hogy a gépkocsiba történő bejutáshoz elegendő, ha a kulcsot a járművet használó személy magánál tartja, mivel a kulcs folyamatos rádiófrekvenciás jeleket sugároz magából és ez oldja az ajtózárat, illetve a riasztót. A kulcs nélküli indítással rendelkező járművek a jármű feltörése nélkül is indíthatók, riasztójuk a kulcs gyári jelével hatástalanítható és a motor indítható azzal a közismert módszerrel, amelynek során a tolvajok a kulcs által sugárzott rádiófrekvenciás jelek átjátszására alkalmas eszközt használnak. A

kulcs nélküli rendszer sajátossága, hogy a motor beindítását követően a tolvajok bármilyen távolságra képesek elhajtani az autóval még akkor is, ha a tolvaj rádióátjátszója már elvesztette a kapcsolatot, azaz ha hatótávolságon kívülre került. A felperes által a kabátjában hagyott gépkocsi kulcsait, illetve a gépkocsiban hagyott EVO-kártya segítségével a perbeli jármű bal első ajtaja riasztás kiváltása nélkül nyitható volt, és azt riasztási jelzés nélkül el lehetett indítani.

Az alperes kiemelte, hogy a bal első ajtó zárja rongálódásának módja a perben nem bizonyított, az nem csak a bemenetel során, hanem később, a gépkocsi megrongálása során is történhetett. Ebből következően a perben nem nyert bizonyítást, hogy a felperes gépkocsijába olyan módon jutottak be és azt olyan módon indítottak el, ami az alperesnek felróható lett volna. A perben elsőként kirendelt igazságügyi szakértő helyesen állapította meg, hogy a központi zárnak a saját távirányítóval történő nyitása nem riasztási esemény, erre tehát a védelmi rendszernek nem kellett jelzést küldenie. Lényeges körülmény, hogy a járművön 20.49 és 20.51 óra között több hatástalanítás és élesítés is történt, majd 21.02 órakor adták rá a gyújtást a gépkocsira és hagyták el a helyszínt. Ez az eseménysorozat azt igazolja, hogy a gépkocsi központi zárja a saját kulcsának megfelelő jellel került működtetésre, mert a gyári riasztó ennek során riasztást nem végzett, márpedig a gyári riasztó riasztása nélkül az alperes által beszerelt rendszernek sem kell riasztania. Mindezen körülmények az alperes magatartásától függetlenek, ezért az alperes a felelősség alól mentesül. Amennyiben ugyanakkor mégis történt volna szerződésszegés az alperes részéről, úgy az alperes a Ptk. 4. § (4) bekezdésének utolsó fordulata alapján hivatkozhat a mentesülés érdekében arra, hogy a felperes maga sem úgy járt el, ahogyan az az adott helyzetben elvárható lett volna, amikor az EVO-kártyát a gépkocsiban hagyta, és nem gondoskodott a kulcs megfelelő elhelyezéséről sem. Az alperes hangsúlyozta, hogy a jármű feltörésére semmilyen adat vagy információ nem áll rendelkezésre, illet sem a rendőrség, sem a szakértő nem állapítottak meg, mindössze az első ajtó zárjának megrongálását rögzítették. Ez azonban bármikor történhetett a jármű megtalálásáig terjedő időszakban. A zár megrongálása önmagában egyébként nem vészhelyzet, a rendszernek csak a jogtalan behatolást kellett érzékelnie, illetve a jármű jogtalan használatát. Amennyiben a felperes nem hagyta volna a gépkocsiban az EVO-kártyát, akkor a járműbe történő jogtalan behatolást követően a védelmi rendszer jogtalan használatként érzékelte volna a motor beindítását és a diszpécserközpont azonnal megállította volna járművet. Erre azonban a kártya gépkocsiban történt hagyása miatt nem kerülhetett sor. A perbeli gépkocsiban okozott károk nem a jogtalan behatolás következményei, hanem utólagosan ismeretlen okból, szándékosan okozott károk.

A helyszínen készült rendőrségi szemle-jegyzőkönyv szerint a felperes azt nyilatkozta, hogy 20 óra 45 perckor az uszodából kijövet észlelte, hogy a gépkocsi nincsen az általa hagyott helyen. A naplódatok szerint viszont ezt követően, 20.49 és 20.51 óra között a perbeli gépkocsin több hatástalanítás és élesítés történt, amelyekre a felperes magyarázatot nem adott. Alperesi álláspont szerint előfordulhatott, hogy miközben a felperes az uszodából kilépett és gépkocsijához indult, kulcsának rádiójelét egy átjátszó segítségével továbbították a jármű mellett várakozó személyeknek, akik a továbbított jellel jogszerű használatot produkálva a gépkocsiba bejutottak és azt elindították. A jármű ilyen módon történő elvétele nem generált riasztást az alperesi védelmi rendszer számára, illetve nem is jelentette a rendszer hibás működését és nem jelentett szerződésszegést sem az alperesi társaság részéről.

Az alperes a kereset összecszerúségével kapcsolatban kifejtette, hogy csak azt lehet figyelembe venni, amit a felperes ténylegesen kifizetett a gépkocsi javítására, azaz csak számlával igazolt javítási költség érvényesíthető. A perben kirendelt igazságügyi szakértő által meghatározott elméleti javítási összeg áfa tartalmát számla hiányában felszámítani nem lehet. Ennek megfelelően a szakvélemény alapján is csak nettó 2.435.002 forintot lehet elfogadni. Az értékcsökkenésnek az Áfa törvény 259. § 6. pontja szerint áfa tartalma nem is lehet, ezért értékcsökkenésként legfeljebb 620.034 forint vehető figyelembe.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes perköltségben való marasztalását. Előadta, hogy az alperes tévesen és megalapozatlanul hivatkozik arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzése ellentétes lenne a Pp. 253. § (2) bekezdésével és téves az az álláspont is, amely szerint az elsőfokú bíróság megismételt eljárása jogszabálysértő lenne. A Pp. 252. § (3) és (4) bekezdéséből, illetve a Pp. 253. §-ából nem következik az, hogy a másodfokú bíróság csak az összegszerűség körében szükséges bizonyítás lefolytatása érdekében ne hozhatna hatályon kívül helyező végzést. A közbenső ítélet meghozatala a jogalap fennállása esetén a másodfokú bíróságnak csak lehetősége és nem kötelessége, amint az a Pp. 213. § (3) bekezdéséből következik. Emellett érdemben sincs jelentősége az alperesi fejtegetésnek, hogy a másodfokú bíróság hozhatott vagy nem hozhatott közbenső ítéletet a perben, mert ez a kérdés az ügy érdemében hozott döntésre nem hat ki.

Az alperesi fellebbezés megalapozatlanul hivatkozik arra, hogy a szolgáltatási szerződés csak a gépjármű eltulajdonításának megakadályozására, nem pedig a gépkocsi feltörésének vagy megrongálásának meggátlására irányult volna. Az ítéltábla a másodfokú végzésében kifejtette, hogy a gépkocsi feltörése lopásra utal, amely vészhelyzetnek minősül, és amelyet az alperesnek riasztási eseményként kellett volna kezelni.

A fellebbezésben foglaltakhoz képest a kártérítési felelősséget korlátozó szerződési feltétel tisztességtelennek minősül, ezért arra az alperes eredménnyel nem hivatkozhat. Az alperes nem igazolta, hogy a felelősség korlátozásával együtt járó hátrányt az ellenszolgáltatás megfelelő csökkentésével vagy bármilyen egyéb előny nyújtásával kiegyenlítette volna.

A felperes fenntartotta, hogy az EVO-kártyát a kulccsal együtt az uszodában tartózkodás alatt a kabátja zsebében helyezte el és leadta a ruhatárba, amely az értékmegőrzővel együtt a közönségforgalom elől elzárt területen működött. Az alperes tehát megalapozatlanul állította, hogy a kártya megőrzéséről a felperes nem gondoskodott volna megfelelően. Az alperes állítása szerint kizárta a gépjármű feltöréséből keletkezett károkért való felelősséget, ennek azonban a perbeli esetben nincs jelentősége, hiszen a felperes szándékos rongálásból eredő károk megtérítése iránti igényt érvényesít, amelyek nem következtek volna be, ha az alperes észleli a gépkocsiba történő behatolást és elindulást, illetve a szükséges intézkedéseket azonnal megteszi.

Az alperesi előadást, amely szerint a gépkocsi a jármű feltörése nélkül is indítható volt, a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján nem lehet figyelembe venni. Ez az alperesi előadás műszakilag és ténybelileg sem igazolt, emellett téves és megalapozatlan, mert a gépkocsiba bizonyítottan zártöréses módszerrel jutottak be, amely erőszakos behatolásra nyilván nem lett volna szükség, ha a gépkocsi zártörés nélkül is nyitható lett volna. A bűnügyi szemle-jegyzőkönyv rögzíti, hogy a gépkocsi bal oldali első ajtajának zárszerkezete hiányzik. Amennyiben a zárszerkezetet csak utóbb rongálták volna meg, úgy a jegyzőkönyvben nem hiányzó szerkezetként, hanem megrongált szerkezetként szerepelne.

Az alperesi fellebbezés az összegszerűség körében is alaptalan, mivel a javítási költség és az értékcsökkenés összegének vonatkozásában kirendelt szakértő véleménye megalapozott és aggálytalan, amellyel szemben az alperes új szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

A Fővárosi Ítéltábla a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben vizsgálta felül, mert annak a felperes fellebbezése folytán első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az ítéltábla mindenekelőtt az alperes eljárási szabálysértésre irányuló hivatkozásainak megalapozottságát vizsgálta. Az alperes alaptalanul kifogásolta, hogy a jogalapot vitató érvelését az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben foglaltakra tekintettel nem bírálta volna el. Az elsőfokú bíróság elbírálta a kereset jogalapját, hiszen a jogi indokolásában átvette és megismételte a

hatályon kívül helyező végzés jogalapot érintő indokait, tehát azokkal egyetértett, és a saját indokolásának részévé tette. Az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 3. pontjából az következik, hogy terjedelmes bizonyítás szükségessége esetén a másodfokú bíróságnak Pp. 252. § (3) bekezdése szerint lehetősége van arra, hogy az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között hatályon kívül helyezze. A megelőző eljárásban ilyen fellebbezési korlát hiányában nem volt akadálya annak, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét teljes egészében helyezze hatályon kívül. A Pp. szabályaiból nem vezethető le olyan kötelezettség, hogy a másodfokú bíróságnak ilyen helyzetben közbenső ítéletet kellene hoznia. A Pp. 221. §-ában írt indokolási kötelezettségből ugyanakkor az következik, hogy amennyiben a másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint a bizonyítás kiegészítése szükséges, akkor a jogalap körében is ki kell fejtenie álláspontját, hiszen a jogalap fennállása nélkül az összecszerűsége irányuló bizonyítás nyilván nem lenne szükséges. Az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 2. pontjának indokolása kifejezetten megerősíti, hogy a hatályon kívül helyező végzésben határozottan állást kell foglalni az ügy jogi megítélésének kérdésében. Az elsőfokú bíróságot ugyanakkor a hatályon kívül helyező végzésnek a jogalapot érintő indokai nem kötik, azoktól eltérhet, csak a hiányzó bizonyítást kell lefolytatnia. Az alperes által hivatkozott eljárási szabálysértés tehát nem áll fenn. A korábbi ítélet hatályon kívül helyezése tette éppen lehetővé az alperes számára, hogy a másodfokú bíróság álláspontjának ismeretében a jogalapot érintő védekezését kifejtse, így az alperest nem érhetette hátrány abból, hogy az ítéletkorábban nem közbenső ítéletet hozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítéletkor a döntésével is egyetértett, annak jogi indokait csak a fellebbezésre tekintettel egészíti ki az alábbiak szerint.

A felek között létrejött szerződés szerint az alperes a gépjármű feltörésekor keletkező károkra a felelősségét kizárta. A gépjármű feltörésekor keletkező kár fogalmán a Ptk. 207. § (4) bekezdése alapján - miszerint a jogról való lemondást szorosán kell értelmezni - nem lehet érteni a perbeli károkat, amelyek nem a feltöréskor, nem azzal okozati összefüggésben, hanem attól függetlenül, a feltörést követően keletkeztek. Az alperes tehát a szerződés felelősségkizáró rendelkezésére alappal nem hivatkozhatott.

A szerződés 1.1.1. pontja értelmében vészhelyzetnek minősül minden olyan cselekmény, amely a gépjármű ellopására utal, ha az információ a diszpécserszolgálathoz beérkezett. Az ítéletkor fenntartja azt az álláspontját, hogy vészhelyzetnek kell tekinteni a gépjármű ajtajának jogtalan kinyitását, amely nyilvánvalóan eltulajdonítási szándékra utaló jel, és amelyre a rendszernek reagálnia kellett volna.

G. M. igazságügyi szakértő 2014. július 11. napján kelt véleménye úgy foglalt állást, hogy a zártörést a rendszer nem érzékelte, csak a gyújtást és az EVO-kártya hiányát érzékelte volna riasztási eseményként. A szakértő szerint ez a riasztó konfigurálásából eredt, amely miatt a rendszer a jogtalan ajtónyitásra nem reagált. Az adott esetben a jogtalan ajtónyitásra a központi zár működésébe hozásával került sor. A szakértői megállapításokból az a következtetés adódik, hogy ha az alperes a szerződés alapján vészhelyzetként vállalja érzékelni a jogtalan ajtónyitást, akkor a rendszert ennek megfelelően kell kialakítani, konfigurálni és működtetni. Az alperesnek vizsgálnia kellett volna, hogy a gépjármű saját gyári riasztója alkalmas-e a rendszer ilyen célú működésének biztosítására. Az ítéletkor fenntartja azt az álláspontját is, hogy a berendezés beszerelését és üzembe helyezését végző személy az alperes közreműködőjének minősül, akinek magatartásáért a Ptk. 315. §-a alapján az alperes tartozik felelősséggel. Ilyen körülmények között alperesi szerződésszegésként kell értékelni, ha az alperes olyan vészhelyzet észlelését vállalja, amelyet a beépített rendszer nem képes érzékelni.

Az alperes a fellebbezésében kifejtette, hogy a zártörés ténye nem bizonyított. Ehhez képest a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperesnek kellett volna bizonyítania azt a tényállítást, hogy a gépjármű elvitelére jogtalan ajtónyitás nélkül került sor. A rendelkezésre álló adatokból ugyanis az ellenkezőjére lehet következtetni. A keresetlevél mellékleteként F/5. alatt csatolt, a BRFK szemlejegyzőkönyv 3. oldalán az szerepel, hogy a bal első ajtó zárszerkezet hiányzik, tehát azt kiszerelték, és azt a helyszínen nem lelték fel. Nem életszerű, hogy zárszerkezetet nem a behatolás érdekében, hanem csak utóbb, rongálási céllal távolították volna el. A G.-féle szakvélemény szerint az ajtónyitás a zártörés után a központi zár működésbe hozatalával történt meg, a naplódatok szerinti, 20.49 és 20.52 óra között történt többszöri hatástalanítás és élesítés feltételezhetően a központi zár feltörés utáni működésbe hozatalával függ össze.

Az alperes fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy a szerződés felelősségkorlátozó rendelkezése, amely az alperes helytállási kötelezettségét a havidíj százszorosára korlátozta, megfelel a Ptk. 314. § (2) bekezdésének. A perbeli szerződés azonban fogyasztói szerződés, amelyre a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendeletet alkalmazni kell. A Korm. rendelet 2. § h) pontja szerint vélelmezni kell a szerződési feltétel tisztességtelenségét, ha az a fogyasztó jogszabályon alapuló jogainak gyakorlását korlátozza. Ezzel szemben súlytalan az az alperesi előadás, hogy ezt árcsökkentéssel ellentételezte, mert a korlátozás fejében biztosított díjelőnyt a szerződésben kellett volna feltüntetni. A vélelmet az alperes saját nyilatkozatával megdönteni nem tudta, a feltétel tehát tisztességtelennek minősül, ahogy azt az ítélet tábla a hatályon kívül helyező végzésben kifejtette.

Az alperes érvelése szerint nem történt jogtalan használat, mert az EVO-kártya végig a gépjárműben volt. A peradatok valóban arra utalnak, hogy az EVO-kártya a gépjárműben maradt, de ennek a Ptk. 340. §-a szerinti kötelezettség felperesi elmulasztásában jelentkező következményei nem vonhatók le a PK 36. számú állásfoglalásban írtakra is figyelemmel. A felperes nem tudta és nem is kellett tudnia, hogy a jogtalan ajtónyitás elleni védelem szerződésben vállalt kötelezettsége mellett az EVO-kártya gépkocsiban hagyásával a rendszer semmilyen vészhelyzetet nem fog észlelni. A rendszer erre való alkalmatlansága folytán a jogtalan ajtónyitás észlelésének elmaradása a kifejtettek szerint az alperes szerződésszegő magatartásának minősül, az ezzel okozott kár bekövetkezésében rajta kívül más közrehatása nem állapítható meg. Az ajtó jogtalan kinyitásában a felperesnek semmilyen közrehatása nem volt. Az alperesi szerződésszegés ezzel befejezettnek minősül, az ezzel okozati összefüggésben bekövetkezett kár teljes egészében az alperest terheli. A felperesnek nincs olyan kötelezettsége, hogy egy befejezett károkozó magatartás következményeit utólag saját maga hárítsa el. A Ptk. 340. §-a szerinti kárenyhítési, kárelhárítási kötelezettség fennállása azt feltételezi, hogy a károsult tudjon a kárveszély fennállásáról. A kárenyhítési, elhárítási kötelezettség megszegése csak akkor állapítható meg, ha az adott károsulti magatartás és a kár bekövetkezése között az okozati összefüggés fennáll. Ez adott esetben bizonyosan hiányzik, mert ha a rendszer a jogtalan ajtónyitást érzékelte volna, akkor az EVO-kártya gépjárműben hagyása semmilyen jelentőséggel nem bírt volna. Ebből következően kármegosztásnak nincs helye.

Az alperes a kártérítési felelősség jogalapja körében hipotetikus lehetőségeket adott elő a tényállást illetően, de ezeknek a megállapított történeti tényállás mellett nincs relevanciája. Így nincs jelentősége annak az alperesi hivatkozásnak, hogy a gépjárművet elmozdítás nélkül is meg lehetett volna rongálni, mert a tényállás szerint a rongálásra a gépjármű elmozdítását követően került sor. Annak sincs jelentősége, hogy a felperes megrendelte-e a „Care 4 U” szolgáltatást, mert a jogtalan ajtónyitást a rendszernek enélkül is vészhelyzetként kellett volna értékelni.

Az alperes a kár összecszerűségét is vitatta. A felperes által érvényesített kár a Ptk. 355. § (4) bekezdésének megfelelő, a forgalmi értékcsökkenésben jelentkező tényleges kárból és a sérülések kiküszöböléséhez szükséges indokolt költségből, azaz a gépjármű javítási költségéből tevődött össze. A javítási költség felmerülésének igazolásához számla csatolása nem szükséges, mert a javítási költségben jelentkező hátrány akkor is felmerül, ha a javításról a károsult egyáltalán nem gondoskodik. A szakszerű javítás ellenértéke az általános forgalmi adót is magában foglaló költséggel azonos, függetlenül attól, hogy annak megfizetésére sor kerül-e. Amennyiben a gépkocsi javítására kapcsán az áfa megfizetése bármely okból elmaradna, az nem szolgálhat a károkozó alperes javára. Az alperesnek kártérítés címén azt a költséget kell megfizetnie, amiből a gépjármű szakszerűen megjavítható. A károsult felperes azonban a kártérítés összege felett szabadon rendelkezik, és nincs olyan kötelezettsége, hogy azt arra a célra használja fel, amelyre tekintettel összecszerűségének meghatározása történt. Az ítéletábra egyebekben egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a kár összecszerűségére vonatkozó szakértői vélemény annak kiegészítésével együtt megalapozott, annak helyességéhez kétség nem fér, így a kár összegének bizonyítására alkalmas.

A kifejtettakra figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel köteles a felperesnél felmerült másodfokú perkötség megfizetésére, amelynek összegét az ítéletábra a megismételt eljárásra tekintettel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (4) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2019. január 15.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Benedek Szabolcs s.k.. Istenes Attila s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelűl: